

SZERKESZTŐSÉG

és kiadóhivatal:
Sátoraljaujhely
Petőfi-utca 5. sz.
Telefon-sz. 125.

SÁTORALJAUJHELY

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egész évre . . . 6 K.
Félévre 3 K.
Negyedévre . . 2 K.
Egyes szám 10 fill.

FÜGGETLEN POLITIKAI HIRLAP.

Felelős szerkesztő: ILLÉSHÁZI ENDRE.

MEGJELEN HÉTFŐN ESTE.

Jegyzők az államosítás mellett

Zemplén vármegye jegyzői egyesülete a folyó hó 26-án tartott közgyűlésében, elsőnek az ország összes jegyzői egyesületei közül — nyíltan és határozottan állást foglalt a községi és körjegyzők reformja, illetve a községi és körjegyzők államosítása mellett. Feliratilag értesíti a kormányt, hogy: a tervbe vett községi közigazgatás reformját és ennek keretében a jegyzők államosítását *elvileg* helyesnek tartja és sürgős megoldását óhajtja.

Az indítványt Halász Pál bodrogkiszaludi jegyző tette s indokolta meg.

Indokolásában elmondja, hogy a mai községi törvény elavult s nem alkalmas a ma már a falvakban is lüktető szociális élet követelte közigazgatás vitelére. Nehézes, egyenesen gátolja a községek fejlesztését. A jegyzők közigazgatási állása egyenesen lehetetlen, holott ha a magyar közigazgatás még teljesen csődöt nem mondott, az egyenesen a rosszul dotált s agyonsanyargatott községi és körjegyzők idegölő munkásságának javára írható csak.

Legérdekesebb az indokolás utolsó két passzusa, melyet épen azért teljes szövegében közlünk.

„A választási rendszer mai alakjában fennem tartható, mert oda fog vezetni, hogy komolyan gondolkozó fiatal ember a jegyzői pályára semmiképen nem lesz kapható. Tudjuk, hogy a jegyzőjelölt választás előtt a legmegalázóbb Canossát futja meg, ugy a kandidálás körül, mint a választók előtt. És nagyon ritka eset, hogy a választók szabad akarata érvényesüljön, az ilyen választásnál jobb a kinevezés. És lehetetlen itt ki nem térni azon véleményekre, a melyek az államosítás felszínre vetésével az irányadó körökben napvilágot láttak. A főszolgabírák nagy része ellene nyilatkozott az államosításnak, mert „hatalmuk és tekintélyük” — ezt szóról szóra idézzük — csökkenni fog. Ha van a jegyzők szempontjából fontos érv a községi tisztviselők államosítása mellett, ugy ez talán a legfontosabb. A főszolgabíráknak ez az érthetetlen és önző nézete megvilágítja azt a helyzetet, minő viszonyban állanak a jegyzők a főszolgabírák egy részével, bizonyonnyal csak azokkal, a kik e nézetet vallják. Igaz, hogy ezek az Urak elenyésző kisebbségben vannak, de azt a valóságos rabszolgaságot, a melyben a jegyzők az ilyen főszolgabírák alatt sanyalódnak, meg kell törni, és legegyszerűbb kövétel, hogy ezeket a jegyzőket is a legminimálisabb emberi jogokkal kell felruházni.

Előkelő köztisztviselők tárgyilagosan csak a községi igazgatásnak államosítását tartják veszélyesnek azon okból, hogy így a közigazgatásnak csak középső foka maradna municipiálisnak és ez a szükséges vezetésnek volna hátránya. Ha azonban az állategészségügy állami voltát, vagy a járási számvevői intézményt nézzük, belátjuk azt, hogy ezen közigazgatási ágak nagyon jól illeszkednek az önkormányzati igazgatás szerveihez és hivatásuknak tökéletesen megfelelnek. A Vármegyei Tisztviselők Egyesülete hosszabb memoran-

dumban foglal állást a jegyzők államosítása ellen és összehasonlítást tesz a nyugateurópai államok közigazgatásával, a melyek legtöbbszörben a decentralizáció van érvényben. A kétségtelenül értékes felirat azonban elfelejteti, hogy nemzetiségi állam vagyunk, és hogy népünk messze áll a nyugateurópai kulturális fejlettségtől, a mely a közszabadságnak legértékesebb kelléke.

Végül nagyon érdekes egyes *nevesebb* jegyzők és némely jegyzőegyesület véleménye is. Sokan az államosításnak politikai néző szempontok miatt ellenségei. Ezeket mellőzzük. De feltűnő, hogy vagy jó dotációban álló jegyzők, vagy gazdagabb vármegyék jegyzőegyesületei ellenzik az államosítást és itt nyilvánvaló, hogy nem közigazgatási, de anyagi érdekek voltak rugói elhatározásuknak. Nos! éppen az anyagi okok azok, a melyek miatt a jegyzők túlnyomóan nagy többsége szívesen lélekkel várja az államosítást, mint a mely a mai lehetetlenül sanyaru helyzetből őket kiragadja. Tudvalévő, hogy az életfogytiglan megválasztott jegyző ma 2000 korona évi fizetésnél magasabba nem viheti, ebből azután a megélhetésen kívül neveltetheti gyermekeit is. Középkorával bíró városba nem kerülhet, hiszen örök hűséget esküdött falujának, és attól — még ha ez a falu akarata volna is — meg nem szabadulhat. Csak természetes, hogy szívesen várja az államosítást, kilátása nyílik arra, hogy fizetésben emelkedik, hogy idővel családi okokból esetleg iskolával bíró községbe kerül, sőt ha a közigazgatás egységes lesz, még rangban is előléphet. Oly előnyök, a melyek egyenesen megkövetelik a kar államosítását.

Az elmondottakra tekintettel ajánlom beadott indítványom elfogadását.”

Viszonzválasz

ifj. Bálint Dezsőnek.

Ifj. B. D. tehát nem azért kárhoztatja képviselőnk, mert az obstrukció ismert fázisaiban nem vett részt. Helyesen! Mert azok tényleg nem képezik a függetlenségi politika „conditio sine qua non”-ját. Kizárólag azért kárhoztatja, mert nem vett részt a „restitutio in integrum”-ot célzó ellenzéki harcban. Ám ez részint lélektanilag könnyen megmagyarázható, részint pedig temperamentum dolga. Képviselőnk ugyanis épen azért nem vett részt az ellenzék obstrukciójában, mert attól tartott, hogy az a többséget erőszakos tények elkövetésére fogja ingerelni. Most, hogy felfogásának szomorú igazolását látja, nem csoda, ha bizonyosfokú kedvetlenséget érez. Egyébként is a harc nem mindenkinél képezi életelemét. Nem mindenki szereti a fórumon való agitációs szerepléseket, viharos szónoklatokat. Nyílt titok, hogy mandátumáról le is akart mondani s ebben csakis a kerület függ. alelnökének kapacitálása és a „Fm. Hirlap”-nak épen az ifj. B. D. cikkéhez fűzött marasztaló sorai gátolták meg.

Hogy el kell háritani az akut veszedelmet, melyet a többségi erőszak idézett elő?! Nagyon jól van! Ám buktassuk meg a többségi pártot, jól van! Ám buktassuk meg a többségi pártot, csináljuk meg a „restitutio in integrum”-ot, de azután 67-es alapon, függetlenségi elveink fenntartásával kormányozzunk tovább?! Ezt ifj. B. D. sem akarja. Ám azt meg a király nem akarja, meg az egész dinasztia sem akarja, hogy függ. alapon kormányozzunk. Sem a mai király, sem egyetlen Habsburg nem megy ebbe bele a

maga jószántából. Erőszakkal pedig ma nem kényszeríthetjük, mert nincs erőnk hozzá. Ezt már tapasztalásból tudjuk. Ha meg csak annyit nyerünk, hogy a „restitutio in integrumot” megcsináljuk, akkor ott leszünk, ahol voltunk s a hosszas nemzetemészítő küzdelmek fejében épen semmit sem nyertünk. Mert az a felfogás, hogy ha újra és újra függ. többséget küld a nemzet a parlamentbe, akkor a király a nemzet kívánságának utóvégre is engedni fog: ez a felfogás — mondom — lehet egy szép, egy biztató remény, de a mai erőviszonyok mellett — sajnos — minden reális alapot nélkülöz.

Kifogásolja kollegám ezt a kifejezésemet: „A 67-es kiegyezés a magyar alkotmánynak *integráns* részét képezi.” Méltónak tartom ezért a megleckézfetésre. Hát ez mindenesetre elég magasról való beszéd, amelyre azonban az én ifju kollegámnak semmi jogos alapja nincsen. A hiba ugyanis nem én bennem, hanem ő benne van. Integráns ugyanis nem azt teszi, amint ő fordítja, hogy t. i. érinthetetlen, sérthetetlen. Hanem azt teszi, hogy *érintetlen, sértetlen*, ami egészen mást jelent. Sérthetlent, érinthetlent a latin *inviolabilis, sanctus, sacrosanctus* szók jelentenek, de nem ám az *integráns*, mely nem más, mint az *integer* szónak egyik változata. Ezt a kifejezési formulát nem én találtam fel. Használják azt mások is, de még eddig senki meg nem botránkozott rajta. Az általam használt vonatkozásban azt jelenti, hogy a 67-kiegyezés a magyar alkotmánynak mindmáig épségben, sértetlenül fennálló alkatrészét képezi. Épen olyan törvény, mint a többi. — S mint a többi megváltoztatható, úgy megváltoztatható természetesen ez is. De csak a király hozzájárulásával, szentesítésével. Anélkül nem. Mig azonban megváltoztatva nincs, addig épen olyan kötelező erejű törvény az, mint a többi. S a királynak, aki esküt tett az alkotmányon, joga van ehez ragaszkodni, ennek megtartását másoktól is követelni.

Ez az értelme a fenti kifejezésnek; ez az értelme a királyi esküre való hivatkozásomnak. Hogy ifj. B. D. egy kifejezést bármi oknál fogva, fogatékos latin nyelvismerete folytán, vagy fogalomzavarból, vagy ami még rosszabb: szóelcsavarásból helytelenül értelmez; azután ahhoz oly következtetéseket fűz, amelyek az én felfogásommal nem egyeznek meg, — de azért azokat mégis nekem tulajdonítja — mindezek alapján pedig tudatlansággal vádol: ez lehet minden más, de semmiesetre sem loyális vitakozási mód. Aki ekkép tud *distingválni*, az mondjon le arról az ambíciójáról, hogy engem megleckéztethessen.

Végül cikkének utolsó soraiból kitetszőleg fentartja azt a sértő vádját, melynél fogva a nemzetet gyávának és magát hitványul eladónak bélyegezte. Azt hiszem azonban, hogy aki tulajdon nemzetét ennyire meggyalázza, azzal én nekem nincs mit vitatkozni. Ez a legmegbecseltetőbb vád, amivel egy nemzetet illetni lehet. Ilyen váddal még akkor sem volna szabad illetnie senkinek a saját magyar nemzetét, ha annak igazsága minden kétségen felül állana. Még akkor is mentenie, védenie kellene. Meny nyílván súlyosabb megítélés alá esik, ha annak alaposságához sok szó fér. Mert igazságosan nem lehet gyávának mondani a nemzetet, a mely erős fogatékos voltának érzetében nem akarja felvetni a „lenni vagy nem lenni” kérdését. Az óvatosság, az elővigyázat nem gyávaság. — És a hitványul eladás vádjával, hogy állunk? Történetek nagy-nagy visszaélések. De hol van az abszolút értékű döntő bizonyíték

arra, hogy a nemzetet képviselő választóközönségnek tényleg a nagyobb része az, amely pénzért szavazott, amely eladta magát? Ilyen bizonyítékot még nem mutatott fel senki sehol. Könnyelmű és felszínes tehát a vád és annál inkább elítélésre méltó, aki ilyet hangoztat. — Ime ide vezet a fanatizmus, a pártpolitikai gyűlölet. Mikor fogjuk már jobban szeretni hazánkat és nemzetünket, mint ahogy gyűlöljük ellenfeleinket?!

Sütő Kálmán.

Jegyzők gyűlése.

Zemplénum megye községi és körjegyzők egyesülete szombaton — április hó 26-án — tartotta a vármegye tanácsházában tavaszi rendes közgyűlést.

A gyűlés eléggé látogatott volt: 38 jegyző jelent meg a közgyűlésen s tekintettel arra a nemtörődömségre, melylyel a jegyzői kar másfél év óta saját legelemibb érdekei iránt viselkedik, e szép szám arra enged következtetni, hogy a jegyzői kar kebelében ismét életre ébred az a lelkesedés, mely szebb napok hajnalát jelenti.

A közgyűlésen Mankovits János h. elnök elnököl s elsősorban az 1913. évi költségeloirányzatot, majd az 1912. évi zárszámadást tárgyalta s fogadta el. Utóbbinál Rácz János egyleti pénztáros rámutatott azon sajnálatos körülményre, hogy az egyleti tagok egy része tagsági díjjaikat egyáltalán nem fizeti. A közgyűlés a tagsági díjak legszigorubb behajtását rendeli el.

Az egylet két évvel ezelőtt egyleti alapszabályait módosította. A belügyminiszter az alapszabályokat azzal a felhívással küldötte vissza, hogy az 5. szakaszba, mely a rendes egyleti tagságról szól, az egylet a „lehet“ szót szurja bele, s a 16. §-ban a közgyűlés határozat képtességéhez 10 tagnak jelenlétét nem tartja elégségesnek. Ezekről eltekintve az egyleti alapszabályok ellen kifogása nincs. A közgyűlés az 5. §-ba a „lehet“ szót felveszi s a közgyűlés határozatképtességéhez 20 tag jelenlétét köti.

Az egyesület a vármegye által alkotott új jegyzői nyugdíj szabályrendelet módosítása végett kérvényt intéz a vármegye törvényhatósági bizottságához, hogy a nyugdíj alapjául szolgáló összegbe 600 korona lakbért számítson be, az özvegyek ellátását tárgyzó szakaszt pedig változtassa meg akként, amint ez az 1898. évben alkotott vármegyei szabályrendeletben volt. A kérvény támogatására a főispánt és az alispánt küldöttségileg kéri fel.

Halász Pál bodrogkiszfaludi körjegyzőnek írásban beadott és indokolt indítványára kimondotta a közgyűlés, hogy elvben helyesli a kormánynak a községi törvény reformja és a jegyzők államosítására vonatkozó törekvését. Ily irányban felir a kormányhoz, a parlamenthez s értesíti ez eljárásáról Zemplén vármegye törvényhatósági bizottságát és az összes vármegyei jegyzői egyesületeket.

Az általános tisztújítás került ezután sorra.

Titkos szavazás után egyhangulag választotta meg az egyesület 3 évre tisztikarát. Elnökül Rácz János tóketerebesi fő-

jegyző, alelnökül Mankovics János tarczali és Metyel János sókuti jegyző, főjegyzőül Marikovszky Béla tóketerebesi, aljegyzőül Simcsik Nándor bánóczi körjegyző, pénztárosul Jászay Pál h.-németi jegyző, ügyvezető-titkáruil Illésházy Endre nyugdíjas jegyző s a Sátoraljaujhely felelős szerkesztője választottak meg.

Közgyűlés után az internátus ügyét beszélt meg még a jegyzői kar, felkérték az egyesület elnökét, illetve az internátusi bizottságot, hogy a Sátoraljaujhely város által felajánlott két telek közül a Dianában lévő telket fogadja el s ott lesz az internátus felállítandó.

A jegyzői egyesület rövidesen ismét közgyűlést tart; betölti az internátusi bizottságban üresedésben lévő tagsági helyeket s felhatalmazást ad a bizottságnak, hogy az internátust mielőbb tető alá hozza.

Néhány megjegyzés a szőlőtrágyázás kérdéséhez

A „Sátoraljaujhely“ mult heti számában olvastuk Hegedűs Sándor úr a Tokajhegyalja speciális viszonyainak megfelelő trágyázási módszerét, s főleg a műtrágyák helyes alkalmazását tárgyzó előadásainak vázlatos ösmertetését. Legyen szabad e fontos kérdéshez némi megjegyzést fűzni, helyesebben a Hegedűs Sándor úr ösmertetésének néhány sorát aláhuzni, s arra az érdeklődők figyelmét felhívni.

A verseny, a megnehezedett termelési viszonyok a földművelés összes ágaiban a többtermelésre irányítják a gazdák figyelmét, ami természetesen maga után vonja a more patrio műveléssel való kérelhetetlen szakítást. Látjuk, hogy az orthodox hegyaljai metszést nyakrafőre váltja fel a hosszú csapos, hogy a termelés inkább a mennyiségre, mint a minőségre irányul. Sok bor, ez a motto. S miután a cél egyik eszköze a megfelelő trágyázás is, ami nélkül semmiféle metszési methodus sem segíthetne a bajon, általánossá kezd válni a műtrágyák alkalmazása, sajnos azonban, quasi, divatszzerűen. Ez az utóbbi megjegyzésünk főleg azt akarja kifejezni, hogy a legtöbb szőlősgazda abban a téves felfogásban leledzik, hogy a műtrágyázás valamiféle panacea, amit — miután úton-utfélen reklamirozzák — már csak a jó renoméjéért is érdemes elszórni a szőlőbe s aztán busásan fog ömleni a must a pohos horodokba. Pedig a műtrágya, alkalmazásának kellő szakszerűsége nélkül, csak annyit jelent, hogy annak árával s az alkalmazásnál felhasznált munka bérével megpótolja a gazda az amugy is veszedelmes progressívba emelkedő termelési költségeket, s legfeljebb egy kellemetlen csatlózással teszi magát gazdagabbá.

A műtrágya ugyanis, csak mint hathatós pótszer vehető figyelembe a kötött talajokban termelt kultúrnövényeknél, de soha akként, hogy az egymagában is képes lenne a kívánt bőterméshez szükséges tápanyagot szolgáltatni. Ezt a kérelhetetlen — és sokaknak bizonyára kellemetlenül hangzó — szabályt ne feledje el egyetlen szőlősgazda sem, ha kárt kárral pótolni nem akar. Aki azt hiszi, hogy évek sora óta a madarak és a nyulak által trágyázott szőlőjét megcsalhatja egy-két métermázsa superfoszfáttal s némi salétrommal, az nemsokára az apja teremtését fogja szidni minden műtrágya fabrikánsnak. A műtrágya csak annak a gazdának léssen hasznára, aki istálló trágyát, vagy legalább komposztal, szóval humózus tápanyaggal is rendesen ellátja szőlőjét. Magában a műtrágya — kötött talajban — épen olyan keveset ér, mint aki például piritózt akarván enni — kenyérére nem csöpögtet se liba, se

szalonna zsirt, hanem csupán megszózza azt s azzal csalja meg a hasát.

De hát mi szüksége van annak a műtrágyára — fogják mondani sokan, — aki istálló trágyával rendesen elláthatja szükségét?

Hát, mert istálló trágyával is nagyon mostohán trágyáznak. A legtöbb istálló trágya — főleg a vett — gyengén táplált állatoktól származik. Sokszor korhadt nedves szalma a „trágya“ 50%-a s abból is kevés jut — főleg a magasabb, meredekebb fekvésű szőlőkbe, ahová drága a fuvar s ahová a gazda a saját lovait se igen szereti fásztani. De a jobb trágyából se adnak eleget. Amde a trágya humust visz a talajba, s azzal nemcsak a hiányos táperőt pótolja, hanem a talajt sok más — e helyütt nem részletezhető — módon segíti meg. A kifejlődő humus savak előmozdítják a talaj természetes tápsóinak a feltárását, könnyebbé, a levegő behatolására alkalmasabbá teszi. A humuszai ellátott talajban már aztán a fogyatékos tápkészlet kiegészítésére alkalmas pótszer a műtrágya, de csakis ott.

A jó és bő istállótrágya mellé is felfér a foszfortrágya. Ha ugyanis — s ezt saját tapasztalomból irhatom — az istálló trágya nitrogénben bővelkedik, de foszforban szegény, akkor a szőlő erősen fog hajtani, ellenben termése gyér leszen s azt is könnyen „elrugja“ a venyige.

Itt már a nitrogén intenzív kihasználása teszi szükségessé a superfosfát alkalmazását s rendesen jutalmazni is fog, ellenesetben könnyen megtörténhetik, hogy a becses nitrogén csak a fában, lombozatban, de nem a kívánt terméstelemben is érvényesül. Ez az oka annak a nagyon gyakori jelenségnek, hogy egyes istálló trágyával aránylag eléggé ellátott szőlők hozama sok kívánni valót hagy.

Helyes direktiva tehát az, amit Hegedűs Sándor úr ad, hogy istálló trágya és superfoszfát, lehetőleg egyszerre adandó, s az utóbbi két évenként megismétlendő, míg a 3—5-ik évben — tavasszal, a salétrom alkalmazandó az ösmertett módon. Csak azt ne higgye senki, hogy az istálló trágya nélkül való, kevés és immelámmal végzett műtrágyázás célhoz vezet.

A magasabb, nehezen megközelíthető fekvésű szőlőkben nem lehet eléggé ajánlani a komposztkészítést. Az évenként letördelt hajtások, a kapálásnál kikerülő gyom, a (csekély oltatlan méz közé szórásával) megkorhasztott s felapritott venyige ott igen becses dolgok, jelentékeny részét pótolják az istállótrágyának, s azokkal is humusz kerülven a talajba, az ily módon javított talaju szőlőkben már jutalmozón fog érvényesülni a — kissé erősebben adagolt — műtrágya.

Az istállótrágya alkalmazásának ama módszere, amelyet Hegedűs Sándor úr ajánl, hogy t. i. a sorok között vont 30 cm. mély árokba helyezendő el a trágya s az árok telen át fedetlen maradjon, szintén nem hangsúlyozható eléggé, miután szélteben látjuk még a szertelen mély árkokokat, amelyekben a trágya kellő kihasználás nélkül a szó teljes értelmében el-turfásodik. A német kísérleti telepeken végzett gondos megfigyelések beigazolták ugyanis, hogy a mélyre került istállótrágyában a nitrifikatiót, tehát a legfontosabb értékesítési folyamatot biztosító bacillusok nem találván meg életfeltételeiket, hiányosan szaporodhatnak el, amely körülmény a trágyát egyik fontosabb és legértékesebb hatásában hátráltatja.

Végül még egyet jegyzek meg. Azt, hogy a trachyt kellő mennyiségű káliumot tartalmaz, el kell hinnünk, ha a vegyképletet tekintünk. Amde, ez inkább elméleti, semmint gyakorlati igazság, ha figyelembe vesszük, hogy a Hegyalja csaknem 500 esztendő óta termi a szőlőt. S miután az alkalmazott jobbára selejtes istállótrágya nagyon minimális mennyiséget szállít a talajba, ellenben a szőlő sokat kíván belőle. Ily formán — figyelembe véve Liebig minimum törvényét — valószínűnek kell tartanunk, hogy szőlőink — nagy átlagban — kálii éhesek. Hogy

ezt ne
kozhat
de sőt
kább
pitott
sem n
tápeg
ság e
ugyan
egyold
se a s
deken
pótol
könny
a gyű
nyult
D
Volt a
kálival
termés
szembe
talaju
S
mertel
czalon

A
melyet
gármes
tisztele
Buza B
A
nak Fa
helyese
megron
mában
lent cik
neki m
egy mo
szó nél
megye
képvisé
zsebre
torlás u
ban ne
M
fia, seg
jének,
az kijel
mása se
get, a l
páthy l
adta, h
ismeri,
A lap k
ták erre
a szerke
rozatára
csak a
ügy ek
nak vég
megy, c
késztsé

Há
nyert v
akkor s
volna is
ben. Ez

ezt nem a pusztá vélekedés iratja vélem, hivatkozhatom úgy a német, mint főleg a francia, de sőt az olasz szőlőkultúrára, ahol hova inkább kezd tért hódítani az a kísérletekre alapított felfogás, hogy a legkötöttebb talajokban sem nélkülözheti a szőlő a kálipótlást a helyes tápegyensúly hátráltatása nélkül. A mezőgazdaság e tekintetben nem lehet irányadó. Ott ugyanis a vetésforgóval gondoskodhatni a talaj egyoldalú kiélése ellen. Amde se a gyümölcsfa, se a szőlő nem változtathatja a helyét évtizedeken, sőt századokon át se. Itt tehát egy alig pótoló, s csakis a talaj készletére utalt tápsó könnyen megfogyatkozhatik. Innét van, hogy a gyümölcs fáknál nagyon jutalmazónak bizonyult a kalitragyázás a Hegyalján is.

De némi tapasztalatom is van e téren. Volt alkalmam évekkkel ezelőtt megfigyelni egy kálival is műtrágyázott szőlőtáblát, amelynek a termése szemmel láthatólag korábban puhult s szebben ért be, mint a szomszédos, ugyanoly talajú s fekvésű szőlők termése.

Semmi esetre se ártana, ha a tudós ösmertető szakzerű kísérleteket végeztetne Tarczalón a kalitragyázással is.

Kossuth János.

KAVARODÁS.

Lovagias ügyek.

A F. H. sinyli meg elsősorban a támadást, melyet Meczner Gyula főispán az ujhelyi polgármester ellen intézett: elvesztette általános tiszteletnek örvendő felelősszerkesztőjét, dr. Buza Bélát.

A F. H. ugy találta, hogy Meczner főispánnak Farkas Andor ellen megindított akciója, helyesebben Székely Elek reaktiválása, Ujhely megromlására vezet. Ápril 23-án megjelent számában „Ujhely megromlása” cím alatt megjelent cikkében még a szokottnál is erősebben neki ment a főispánnak. A cikknek különösen egy mondata volt olyan, hogy azt Mecznernek szó nélkül hagynia nem lehetett. Zemplénvármegye főispánjának, az államhatalom zempléni képviselőjének, lehetetlen volt ezt a sértést zsebre vágni. Mecznerék rá is léptek a megtorlás útjára. Az elégtételvévés módjával azonban nem értünk egyet.

Meczner Tibor tb. szolgabíró, a főispán fia, segédekét küldött a lap felelős szerkesztőjének, dr. Buza Bélának nyakára. Majd midőn az kijelentette, hogy a kérdéses cikkről tudomása sem volt s nem vállalja azért a felelősséget, a lap állítólagos szerkesztőjéhez dr. Kárpáthy Lászlóhoz. Dr. Kárpáthy László írásban adta, hogy a cikket nem ő írta, a szerzőt nem ismeri, a cikkért a felelősséget ő sem vállalja. A lap kiadóját, Landesmann Miksát provokálták erre a segédek. A lap kiadója, hivatkozva a szerkesztőbizottság egy korábbi keletű határozatára, kijelentette, hogy a cikk szerzőjét csak a bíróság előtt hajlandó megnevezni. Az ügy ekként befejezést is nyert: a lovagiaskodásnak vége szakadt, a főispán a bíróság elé nem megy, dr. Buza Béla pedig kivált a lap szerkesztőségéből.

Kritika.

Hát a dolog így nincs rendén. De nem nyert volna közmegegyezésre elintézés ez ügy akkor sem, ha Meczner Tibor úr térdig gázolt volna is a F. H. tollforgatóinak kiontott vérében. Ez legfőleg azt bizonyította volna, hogy

Meczner Tibor úrnak elismert hivatali buzgó-sága mellett is marad ideje arra, hogy magát a kardforgatás nemes mesterségében die noctuque gyakorolja. De nem bizonyította volna azt, hogy a F. H., amikor Meczner Gyula főispánról azt írta, hogy „közismert piszkos dolgai” vannak, gyalázatosan hazudott. Az esküdek elé kell vinni az ügyet, ott beszéljen, ott bizonyítson a F. H. ha tud. És ez elől Meczner Gyula főispánnak, már állására való tekintettel is, kitérnie nem lehet.

Megszólal a Méltóságos.

Meczner főispán szócsöve, a Zemplén, mely alig két héttel még üres pletykának jelentette ki a Farkas Andor távozásáról szóló híreket, szombaton beleszólt a vitába. Még pedig keményen: vezető helyen jelenti be a főispán harcát Farkas Andor polgármester ellen. A polgármester erőszakos menesztéséről szóló híreket vezetőcikkében bolondgombáknak, hirlapi kacsáknak jelenti ki. A belső oldalon azonban mindenben megerősíti azt, amit az „öblös ellenzéki torkok” a dolog érdemét illetőleg megírtak s a következőkben ismerteti a rideg tényállást:

„Farkas Andor polgármester a múlt év december hó 24-én benyújtotta pályázatát a bírói vagy ügyészi karba való kinevezés iránt Dókus Gyula alispánhoz felterjesztés végett. Az alispán az ügyet jelentés mellett betérjesztette pártolás és hathatósabb támogatás végett a főispánhoz, aki aztán a pályázati kérvényt az igazságügyminiszterhez a legmelegebb ajánlattal felterjesztette. A válasz azonban az volt, hogy a kérelem nem teljesíthető, mert a polgármester a VII. fizetési osztályba való kinevezését kérte. A polgármester ezzel az elintézésel vissza is kapta elutasított pályázati kérvényét. Ujabbán aztán a főispán még első érdeklődésére (???) azt az információt kapta a minisztériumból, hogy a mennyiben Farkas Andor újabb pályázati kérvényt nyújtana be, az, — a mostani előléptetési viszonyok folytán, — kedvező elintézését nyerhetne. Ezt közölte a főispán e hó folyamán Farkas Andorral, azzal a jóakaratu figyelmeztetéssel, hogy ez kívánatos is volna rá nézve, mert úgy ismeri a városi dolgok menetét, hogy itteni polgármesteri állása hovatovább tarthatatlan.”

Hát amit a Zemplén rideg tényállásként itt előad, legfőleg ridegségében különbözik attól, amit mi legutóbbi számunkban az ügyre vonatkozólag való tényként megírtunk.

A főispán támadását a következő szavakkal jelenti be a Zemplén:

„Hát mi tiltakozunk az ellen a lehetetlen felfogás ellen, mely előre perhorreszkálni akar minden vizsgálatot Ujhely város ügyeiben; és épen ellenkezőleg: a leghatározottabban óhajtjuk az alapos vizsgálatot és nagytakarítást a városnál. Mitől ijedeznek a nagy purifikátorok, az erkölcsismokkok? Ahol tiszta munka folyik, ahol rend van, ott a vizsgálat sem találhat egyebet. Hogy a vétségek a polgármester szerint nem olyanok, amelyek hivatalvesztést érdemelnének? Hát lássuk, hogy milyenek! De mindenestre lássunk már tisztán és legyen végre rend, munka a városházán, mert ez a züllési proceszus, ez a pangás, amelyben Ujhely most van, még nálunknál erősebb, gazdagabb városokat is a tönk szélére vezetne.”

Mindenben magunkévá tesszük a „Zemplén” itt leírt sorait. A bejelentett vizsgálatot meg kell tartani: legyen világosság!

HIREK.

— Nagy idők tanuja. Bajusz József ügyvéd, 1848—49-es honvéd-főhadnagy, Zemplénvármegye közéletének a multakban egyik legtevékenyebb kiváló tagja, szombaton — ápril hó 26-án — hosszas szenvedés után életének 84-ik évében elhunyt.

Hült tetemeit a város és a vidék intelligenciájának nagy részvete mellett ma délután helyezték örök nyugalomra a sátoraljaujhelyi köztemetőben. Bajusz József a 42. honvédszázalój soraiban küzdte végig a 49-iki hadjáratot.

A forradalom lezajlása után Sátoraljaujhelyben nyitott ügyvédi irodát, s mint kitünő jogász, főleg a válóperekken, a 60-as és 70-es években legkeresettebb ügyvéd volt Zemplénvármegyében. Az 50-es években a tokajhegyaljai titkos forradalmi bizottság egyik legagilisabb tagja volt s a 60-as és 70-es években a vármegyei ellenzék egyik legkitünőbb vezérének tisztelettel benne. Irodalmilag is működött és politikai és alkalmi versei mindenkor nagy érdeklődést keltettek. Örökösei nem végeznének hiába való munkát, ha műveit a nyilvánosság elé bocsátanák.

— Választások a munkásbiztosító pénztárnál. A sátoraljaujhelyi kerületi munkásbiztosító pénztár tagjai úgy Sátoraljaujhelyben mint a vidéken tegnap választották meg a közgyűlési kiküldötteket. A választás eredménye még nem ismeretes, annyi azonban már ma tudva van, hogy Bach Géza igazgató és szövetkezett társaival szemben, dacára a keresztény socialisták támogatásának, a szervezett munkásság listája győzött. A választásnál tevékenyen közreműködött Guba Pál podolini kegyesrendi tanár is, a sátoraljaujhelyi keresztényszocialista párt megalapítója.

— Kenyér leves. Házi kenyeret szeletekre vágunk, 1 kockából képzített Maggi-féle húslévesben megfőzzük és szitán átrörjünk. Azután Maggi-féle kockából levest készítünk, az áttört kenyeret és a levest, melyben a kenyér főtt, hozzáadjuk és fölforraljuk. Lágy tojást főzünk, meghámozzuk és külön hozzáadjuk.

Pénzszekrényt

vasból, ládaalakút, megvételre keresünk.

Czim: a „Sátoraljaujhely” kiadóhivatala.

Eladás.

Egy 8 H. P. erős benzinmotor, valamint egy hozzá tartozó cséplőgép teljesen felszerelve, alig használt kifogástalan állapotban, szabadkézből azonnal eladó.

Ureczky Sándor,

körjegyző.

Ujszomotor.

Bárho!

Csak a MAGGI névvel és a keresztcsillag védjeggyel valódi!

legyen szükségünk huslevesre (levesekhez, főzelékekhez, mártásokhoz), úgy azt a leggyorsabban, legolcsóbban és legkényelmesebben készítjük a

MAGGI-féle

husleves-kockából,

Csak forró vízzel kell leönteni!

darabja 5 f.

Vasuti menetrend.

— Életbelép 1913. május 1-én. —

Csap felől Sátoraljaujhelybe érkeznek:

Reggel	6 óra 58 perckor	sz. v.
délben	11 " 49 "	sz. v.
d. u.	4 " 17 "	gy. v.
este	7 " 47 "	sz. v.
éjjel	12 " 10 "	gy. v.

Sátoraljaujhelyből Csap felé indul:

reggel	7 óra 39 perckor	sz. v.
délben	1 " 11 "	gy. v.
"	1 " 22 "	sz. v.
d. u.	4 " 33 "	sz. v.
este	8 " 41 "	sz. v.
éjjel	12 " 35 "	sz. v.

Bpest felől Sátoraljaujhelybe érkeznek:

reggel	6 " 29 "	sz. v.
"	8 óra 46 perckor	sz. v.
délben	12 " 39 "	gy. v.
d. u.	4 " 10 "	sz. v.
este	7 " 40 "	gy. v.
"	8 " 20 "	sz. v.
éjjel	12 " 15 "	sz. v.
éjjel	2 " 20 "	t. v. sz. v.

Sátoraljaujhelyből Bpest felé indul:

reggel	7 " 45 "	gy. v.
"	7 " 55 "	sz. v.
délben	12 " 09 "	sz. v.
d. u.	4 " 39 "	gy. v.
"	4 " 45 "	sz. v.
este	8 " 55 "	sz. v.
éjjel	12 " 30 "	gy. v.

Kassa felől Sátoraljaujhelybe érkeznek:

reggel	7 óra 2 perckor	sz. v.
délben	12 " — "	sz. v.
d. u.	2 " 06 "	sz. v.
este	8 " 33 "	sz. v.

Sátoraljaujhelyből Kassa felé indul:

reggel	2 óra 04 perckor	t. sz. v.
"	7 " 25 "	sz. v.
délben	1 " 16 "	sz. v.
d. u.	4 " 46 "	sz. v.
este	8 " 30 "	sz. v.

Mezőlaborcz felől S.-a.-ujhelybe érkeznek:

reggel	7 óra 31 perckor	sz. v.
d. u.	4 " 11 "	sz. v.
este	7 " 59 "	sz. v.

Sátoraljaujhelyből Mezőlaborcz felé indul:

reggel	7 óra 10 perckor	sz. v.
délben	1 " 06 "	sz. v.
este	8 " 05 "	sz. v.

Ház eladás.

Kerekes Szilárd tarczali lakos tulajdonát képező, Királyhelmezen, a fő-utcán

tíz szobából álló lakóháza

szabad kézből eladó.

A venni szándékozók a tulajdonossal Tarczalon értekezhetnek.

Salgótarjáni kőszénbánya

részvénytársulat

széntermékei szobafűtési és ipari célokra

NEUMAN Jenő

cégnél

Sátoraljaujhely

rendelhetők meg. Ugyanott legjobb minőségű apró és durvaszemű kétszer mosott kovács-szén és kokszt valamint porosz brikett kapható.

Kiadótulajdonos: Illésházi Endre,

Vgh. 167/913. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sátoraljaujhelyi kir. törvényszék 17445/912. sz. végzése következtében dr. Goldberger Ignác ügyvéd által képviselt Stern József javára Gelb Bertalan szécsudvari lakos ellen 50 K és jár. erejéig 1912. okt. hó 16-án toganatesított biztosítási végrehajtás utján le- és felül foglalt 733 kor. 10 f.-re becsült következő ingóságok, u. m. fűszerárak, varrógépek stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a gálszécsi kir. bíróság 1912. V. 203/1. sz. végzése folytán 50 K tőkekövetelés, ennek 1912. év április 10-től 5% kamatai, eddig bíróság megállapított költségek erejéig Gálszécsen, 1913. év április hó 30-ik napján d. e. 11 órája, ugyanezen napnak Szécsudvaron d. u. 3 órája leendő megtartására kitűzték és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107—108 §-a értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Ezen árverés egyidejűleg Karfunkel Adolf j. 60 K, Friedlender és Glück j. 67 K, Schvarcz Ignác j. 476 K, 218 K 33 f., 150 K., 150 K., Kassai ker. rt. j. 81 K., Ritter I. és fia j. 25 K 42 f., Braun Lipót és t. j. 59 K 19 f., Groszmann Mór j. 261 K., Kondás Mihály j. 51 K., Kassai központi tak.-pénztár j. 62 K., Halmos Bertalan j. 80 K tőke követelések, ezek után járó kamatok és az összes eddig megállapított költségek erejéig is elrendeltetik.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítést nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Gálszécs, 1913. április hó 14-én.

Lakatos István,
bir. végrehajtó.

Meghívó

A Zemplén-ladmóczi mész- és agyagipar r.-t.-nak

Sátoraljaujhelyben 1913. év május hó 5-én d. e. órákor tartandó

rendes évi közgyűlésére.

TÁRGYAK:

1. Az 1912. évi mérleg s zárszámadások, az igazgatósági s felügyelő-bizottsági jelentések bemutatása és a felmentvény megadása vagy meg nem adása feletti határozathozatal.

2. Három igazg. tag választása.

3. Három felügy. biz. tag választása.

4. Esetleges indítványok.

1913. április hó 24-én.

Az igazgatóság.

1913. V. 14/1. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött az 1881. LX. t.-c. 102. §-a értelmében közhírré teszi, hogy a sárospataki kir. járásbíróság 1913. évi V. 14/1. sz. végzése folytán dr. Berger József ügyvéd által képvis. Singer Co. varrógép társaságnak 177 kor. és járulékaiknak behajtása végett 1913. május hó 8-án d. u. 3 órákor Sárospatakon, végrehajtást szenvedett lakásán elárverezem azon ingókat, amelyek 1473 koronára becsültettek s a melyeket a sátoraljaujhelyi kir. bíróság 1913. Sp. II. 129/2. sz. a. végrehajtást rendelő végzése alapján a kiel. végrehajtási jegyzőkönyvben 1—9 tételek alatt vannak összeírva, u. m. férfikabátok, rokkok, varrógép stb.

A venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is, elfognak adatni.

Sárospatakon, 1913. évi április hó 25-én

Kriszten, bir. kiküldött.

Bérbeadó

a Rákóczy-utca és Meczner Gyula utca sarkán újonnan épült házamban

több modern üzlethelyiség
1913. május 1-től.

Kávéháznak, vendéglőnek is alkalmasak.
Dr. Rudali Izrael ügyvéd Sátoraljaujhely,
Kazinczy-utca 36. sz.

Zemplén-Ladmóczi Mész- és Agyagipar R.-T. Sátoraljaujhely.

Ajánlunk a t. építész és építető uraknak s uradalmaknak

I. oszt. fával égetett, kő- és pormentes

M E S Z E T

telepünkön átvéve, vagy az építéshez fuvarozva, ugyszintén vasuti elszállításra. — Telepünk a bodrogszerdahelyi hídától pár percznyire, Ladamócz községtől jóval innen van.

Távirati rendelkezéseket azonnal eszközölünk. Nagyobb vételnél előnyárak.

Megrendeléseket azonnal elintézzünk.

Telefon: a telepen Bodrogszerdahely 1.

Sátoraljaujhelyben 40.

Zemplén-Ladmóczi Mész- és Agyagipar R.-T.

Kitűnő lencsével ellátott

fényképezőgép

teljes felszereléssel féláron eladó.

Czím: Állami tanító, Szegimalom.

Mádi és zombori 1912. évi termésű boraimat, csakis gönci hordókban, (140—145 liter) egyszer fejtve, a mádi illetve bodrogszerdahelyi állomásra szállítva, a liter

76 fillérért árusítom.

Ez összegben a hordó ára be van számítva.

10 hordó megrendelésnél 5%-os árengedmény.

A hordót, ha az tisztán, sértetlenül és egészségesen a mádi állomásra bérmentve visszaküldetik, 8 korona árban visszaveszem.

Szállítás csakis utánvétellel.

Illésházy Endre Sátoraljaujhely.

Postafiók 2.

Nyomták Illésházy és Társa könyvnyomdájában.